

právem poukazuje na čtvrtý odstavec Šu 10 vyr. ř., neboť, chtěl-li, by při rozhodování o jeho exekučním návrhu vzat byl zřetel na toto zákonné ustanovení, měl podle druhého odstavce Šu 55 ex. ř. v exekučním návrhu uvést, že jde o pohledávku, vzešlou teprve po zavedení řízení vyrovnacího dle čtvrtého odstavce Šu 10 vyr. ř. a nabídnouti o tom vhodný důkaz. Stěžovatel toho neučinil a soudce, exekuci povolující, nebyl dle Šu 3 ex. ř. ani oprávněn, ani povinen konati o tom šetření z moci úřední. Mínění stěžovatelovo, že mělo býti užito ustanovení čtvrtého odstavce Šu 10 vyr. ř. a že mělo býti jeho odpůrci ponecháno na vůli, zdali bude chtít rekusem nebo žalobou dle §§ 35, 36 anebo 37 ex. ř. uplatnit námitku, že nejde o případ čtvrtého odstavce Šu 10 vyr. ř., jest mylné, poněvadž toto zákonné ustanovení jest výjimkou z pravidla prvního odstavce Šu 10 vyr. ř., kterou byl on povinen tvrditi a dokázati. Okolnosti, jimiž stěžovatel teprve v dovolacím rekursu snaží se dokázati, že jde o pohledávku dle čtvrtého odstavce Šu 10, a průvody, jež o těchto okolnostech vede, jsou novotami, na něž nelze hleděti, poněvadž nebyly uvedeny podle druhého odstavce Šu 55 ex. ř. v první stolici.

Čís. 2638.

Naložil-li odesílatel vagon sám, ručí za poškození, vzniklé dráze naložením vadným, t. j. takovým, jež nevyhovovalo předpisům a při němž nevynaložil péče řádného kupce.

(Rozh. ze dne 16. května 1923, Rv I 1610/22.)

Žalovaný naložil ve stanici H. vagon sena a naložení bylo přezkoumáno dráhou způsobem ve stanici H. obvyklým. Při příjezdu do stanice Z. byla příliš naloženým vagonem poškozena střecha skladiště. Žalobě dráhy na náhradu škody bylo oběma nižšími soudy vyhověno, o d v o l a c í m s o u d e m z těchto důvodů: Nesprávné právní posouzení věci spatřuje žalovaný v tom, že se první soudce v odůvodnění rozsudečného výroku opřel o odstavec IX. všeobecných prováděcích ustanovení, vydaných ministerstvem železnic výnosem ze dne 1. června 1921, čís. 31.194 k Šu 159 dopravního řádu ze dne 13. května 1921, čís. 203 sb. z. a n. Předpisu odstavce IX. cit. prováděcího ustanovení upírá dokonce žalovaný právní platnost, neboť prý nejsou prováděním Šu 59 dopravního řádu, nýbrž »tvořením nového práva, k němuž ministerstvo železnic není oprávněno«. Tento názor jest mylný. Podle Šu 2 žel. dopravního řádu může železnice po schválení ministerstvem železnic vydávati k dopravnímu řádu prováděcí ustanovení, která nabudou platnosti, budou-li pojata do tarifu. K tomu není třeba dodatečného schválení vládou, jako při změnách jednotlivých předpisů dopravního řádu (viz nadpis Šu 2 dopravního řádu a odstavec 1, 3 a 4 téhož Šu). Ministerstvo tohoto svého práva také použilo, a vydalo shora citovaným výnosem prováděcí ustanovení v rámci dopravního řádu a ustanovení ta byla pojata do nákladního tarifu pro československé železnice Díl I., oddělení A, čímž nabyla právní platnosti. Obsahuje-li toto

prováděcí ustanovení v odstavci IX. předpisy, odchylující se od dispositivních norem všeobecného občanského zákoníka, není to tvořením nového práva, neboť toto má všeobecnou platnost za všech okolností a pokud jeho předpisy nejsou pozměněny zvláštními úmluvami stran, nutí stát každého, podle něho se řídit, kdežto v čl. IX. těchto ustanovení jsou stanoveny zvláštní podmínky, za nichž jest ochotna železnice náklady jí svěřené dopravovati a každý, kdo s ní smlouvu o dopravě uzavře, mlčky těmto podmínkám se podrobuje. Namítá-li žalovaný, že výtisk oněch prováděcích ustanovení je neprodejný a že není možno si jej opatřiti, nutno naproti tomu uvážiti, že právě proto byla ona ustanovení pojata do tarifu, o jehož předpisech každý, kdo železnici nějaký náklad k dopravě svěřuje, se může a má poučiti a dostane se mu na každé stanici dráhy vysvětlení. Ostatně neobsahuje odstavec IX. žádných novot, nýbrž je téměř doslovným překladem odstavce II. prováděcích ustanovení, vydaných k Šu 59, dřívějšího dopravního řádu bývalým rakouským ministerstvem železnic výnosem ze dne 11. listopadu 1909, čís. 56.158/16 a platí tedy úplně tytéž předpisy již od 1. ledna 1910.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Ani nový železniční dopravní řád ze dne 13. května 1921, čís. 203 sb. z. a n. ani nový československý železniční tarif platný od 1. srpna 1921 nevztahují se na tuto rozepř, neboť dopravní smlouva byla mezi stranami uzavřena již v únoru 1921 a musí tedy býti posuzována dle dopravního řádu ze dne 11. listopadu 1909, čís. 172 ř. zák. a podle prováděcích předpisů dle §§ 2 a 6 tohoto dopravního řádu vydaných a tarifem z 1. ledna 1910 uveřejněných, jimž se žalovaný, jak odvolací rozsudek správně dovozuje, uzavřením smlouvy podrobil. Také tento dřívější tarif ustanovuje v odstavci II. (1) k Šu 59 žel. dopr. ř., že za škody, které byly způsobeny dráze za dopravy následkem nesprávného naložení vozu odesílatelem nebo jeho lidmi, ručí odesílatel. S názorem žalující strany, že toto ručení odesílatelovo nepředpokládá na jeho straně zavinění, lze souhlasiti potud, že správné naložení jest smluvní povinností odesílatelovou a porušení smluvní povinnosti jest samo o sobě zaviněním ve smyslu Šu 1295 obč. zák. Naproti tomu nelze souhlasiti s názorem odvolacího soudu, že otázka správného či nesprávného naložení jest pro tento spor bezvýznamná. Právě naopak jest povinnost odesílatele k náhradě škody dle citovaných ustanovení tarifu k Šu 59 žel. dopr. ř. závislá na tom, že odesílatel zboží nesprávně naložil, a žalobce správně svůj nárok opírá o tvrzení, že zboží bylo naloženo příliš vysoko, a vede o jeho pravdivosti řadu svědků. Zákonná domněnka Šu 86 (2) žel. dopr. ř., že, když škoda podle okolností mohla povstati z vadného naložení, se předpokládá, že z něho vzešla, týká se jen ručení dráhy za dopravované zboží, a nemůže býti pro svou vý-

jímečnou povahu rozšiřována na ručení stran dle §u 59 žel. dopr. ř. Rozhodnutí sporu závisí tedy na zjištění, zda byl vůz naložen správně, totiž ne příliš vysoko. Na rozdíl od prvního soudu zjišťuje soud odvolací, ač provedených v první stolici důkazů ani neopakoval ani nedoplnil, že naložení bylo normální. Z odůvodnění tohoto zjištění jde na jevo, že odvolací soud pokládá za normální naložení ve stanici obvyklé a podle tamnějších zvyklostí ohledně výšky kontrolované. To není správné. Žalovaný se nemůže dovolávat toho, že vůz tam naložený byl k dopravě přijat, neboť § 59 žel. dopr. ř. vyhrazuje sice dráze právo zkoumati před přijetím vozu k dopravě správnost naložení, ale neukládá jí to za povinnost. Žalovaný nemůže se dále dovolávat toho, že se ve stanici vždy dle stejné výšky nakládalo a správnost naložení vždy stejným způsobem kontrolovala, neboť tato obvyklost není důkazem správnosti, a žalovaný neručí za obvyklost svého nakládání, nýbrž za jeho správnost (přípustnost) (odst. I. (1) b) tarifu ze dne 1. ledna 1910 k §u 59 žel. dopr. ř.). První soud dovozuje nesprávnost naložení z toho, že náklad poškodil pro svou výšku žlaby u skladištní střechy v Z. To k důkazu nesprávnosti patrně nestačí, neboť tyto žlaby mohly býti upevněny příliš vysoko, a pak by se dráha § 59 žel. dopr. ř. dovolávati nemohla. Správné a přípustné jest naložení, vyhovuje-li vydaným předpisům a bedlivosti řádného kupce (čl. 282 obch. zák.). Ani prvním ani odvolacím soudem nebylo však vzato na přetřes, zda jsou ohledně výšky, do které vozy se senem nakládati se smějí, zvláštní předpisy, co předpisy ty obsahují a zda způsob, jakým se seno ve stanici obvykle nakládalo a naložení kontrolovalo, jakož i zda naložení sena v konkrétním případě těmito předpisy (pečlivosti řádného kupce) odpovídá. Protože o těchto okolnostech nebylo jednáno, zůstalo řízení kusým, takže sporná věc nebyla úplně vysvětlena a nemohla býti důkladně posouzena.

Čís. 2639.

Veřejná obchodní společnost má způsobilost ku sporu, třebas ještě nezapravila daně, předepsané §em 7 uv. zák. k obch. zák. (zákonem ze dne 30. června 1921, čís. 260 sb. z. a n.) a třebas jí daň nebyla ještě předepsána, jen když má takovou daň platiti.

Vytrhl-li odvolací soud ze souboru výsledků průvodního řízení, o nějž opřeno skutkové zjištění první stolice, jen část a, zhodnotiv pouze tuto část, odchýlil se od onoho skutkového zjištění, trpí jeho rozsudek rozporem se spisy (§ 503 čís. 3 c. ř. s.).

(Rozh. ze dne 16. května 1923, Rv I 90/23.)

Žalobě veřejné obchodní společnosti o zaplacení kupní ceny za dodaný stroj procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud ji zamítl. Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl, nepřihlížeje k použitému zamítacímu důvodu.